בס״ד. שיחת יום א׳ פ׳ במדבר, כ״ה אייר, ה׳תשכ״ג.

— לה״קאָנוועגנשאָן״ של נשי ובנות חב״ד תחיינה —

בלתי מוגה

א. בפגישתנו[1] לפני כמה שנים, שהתקיימה בחדר קטן, היתה התקווה, שבפעם הבאה תתקיים הפגישה בבית־מדרש גדול יותר[2], וברכה זו התקיימה כבר בשנה שעברה.

ובהתאם לכך, תקוותי, שלמרות שכבר נפגשים אנו במקום גדול ומרווח, הנה בשנה הבאה יהי׳ הקהל גדול הרבה יותר, בלי עין הרע, כך, שגם מקום זה יהי׳ צר...

ועד שנזכה לגאולה מהגלות, ע״י משיח, שאז יתאספו כל בנ״י בירושלים, והרי בירושלים הי׳ נס — שמבלי הבט על מספר בנ״י הנאספים, ומבלי הבט על גודל המקום שבו נתאספו, הי׳ המקום מתרחב, עד ש״לא אמר אדם לחבירו צר לי המקום״[3], כיון שבאמת לא הי׳ המקום צר, אלא מספיק עבור כולם, ועד לאופן של הרחבה.

*

ב. בודאי יודעת כל אחת מכן, שהשנה היא שנת המאה וחמישים להסתלקות — מאז שרבינו הזקן עבר לעולם נעלה יותר.

— אינני רוצה לומר ״מאז שעזב את העולם״, כי, צדיקים ונשיאים מנהיגי בנ״י אינם עוזבים את צאן מרעיתם[4], אלו שהיו קשורים עמהם בהיותם בחיים חיותם בעלמא דין; החילוק הוא רק — שאז נותנים את הסיוע והברכות לבנ״י מעולם נעלה ומואר יותר, אבל, כל זה נמשך לכל אלו שרוצים לקבל את הברכות, וללכת בדרכם. ולכן, הנני משתמש רק בביטוי שהוא נמצא בעולם נעלה ומואר יותר, ומאז שעבר לעולם זה עד לשנה זו, עברו ג׳ פעמים חמישים שנה: מאה וחמשים שנה.

ולכן, מתאים ביותר לפתוח את מספר המילים שברצוני לומר

---

1) ראה גם מכתב ל״ג בעומר שנה זו (אג״ק חכ״ב ע׳ תמד ואילך) — למשתתפות וכו׳.

2) ראה שיחת יום א׳ פ׳ בהר״ב, כ״א אייר תשכ״א בתחלתה (תו״מ ח״ל ע׳ 299).

3) אבות פ״ה מ״ה.

4) ראה אג״ק אדמו״ר מוהריי״צ ח״א ע׳ קמא.

לפניכן — בפתגם של רבינו הזקן, שאמר[5], שיהודי צריך ללמוד הוראה מפרשת השבוע, בנוגע לכל הענינים והמאורעות שמתרחשים עמו בשבוע זה.

ג. היום, יום ראשון בשבוע, התחילו ללמוד פרשת "במדבר סיני", שהתחלתה: "וידבר ה' אל משה במדבר סיני באוהל מועד באחד לחודש השני בשנה השנית .. שאו את ראש כל עדת בני ישראל .. כל יוצא צבא בישראל".

ולכאורה אינו מובן: הרי לפני חדשים ספורים נימנו כבר בנ"י, ולמה צריכים לחזור ולמנותם עוד הפעם?

ומתרץ רש"י: "מתוך חיבתן לפניו מונה אותם כל שעה, כשיצאו ממצרים מנאן .. כשבא להשרות שכינתו עליהם מנאן, באחד בניסן הוקם המשכן ובאחד באייר מנאם".

כלומר: ענין המנין מורה עד כמה כל יהודי חביב ויקר אצל הקב"ה, שלכן, בכל מאורע חדש, שלב חדש ומצב חדש בחיי בנ"י, חוזר הקב"ה ומצווה למנות את עם ישראל — כל אחד מישראל בפני עצמו, בקשר ובשייכות למצב החדש.

ובנדו"ד: מנין בנ"י בקשר ובשייכות להשראת השכינה עליהם ע"י הקמת המשכן.

ד. המשכן — שהיו בו כמו"כ כלים — הי' נחלק לג' חלקים[6].

אמנם, לכל לראש, לפני שהיו יכולים לעשות איזה דבר במשכן, להקריב קרבן או לעשות איזו עבודה, הי' הסדר — ע"פ ציווי הקב"ה — שהוצרכו תחילה לרחוץ ידים ורגלים מן הכיור וכנו.

ומצינו ענין מיוחד שבו נבדל הכיור וכנו מכל שאר כלי וחלקי המשכן:

בכל כלי המשכן היתה מעורבת נדבתם של כל בנ"י לעשיית המשכן; לא הי' כלי שנעשה מנדבתו של אחד מישראל, או קבוצה מישראל, באופן שיוכלו לידע שכלי זה נעשה מנדבה פלונית, אלא בכל כלי היתה השתתפות של כל בנ"י.

---

5) סה"ש תש"ב ע' 29 ואילך (נעתק ב"היום יום" ב חשון).

6) ראה רמב"ם הל' ביהב"ח פ"א ה"ה. וראה גם "רשימת המנורה" ע' פה. וש"נ.

הכלי היחידי שיודעים שנעשה מנדבה של קבוצה מסויימת מישראל, הוא: הכיור וכנו, שנעשה מהנדבות שהביאו נשי ישראל[7].

נשי ישראל התנדבו גם עבור כל עניני המשכן, אבל, בשאר עניני המשכן היתה נדבת הנשים מעורבת יחד עם נדבת האנשים; ואילו הכיור וכנו — שעל ידם נתאפשרה כללות העבודה במשכן — נתייחדו בכך שנעשה מנדבת נשי ישראל דוקא.

ה. כבר דובר כמ״פ[8] בנוגע למעמד ומצב שלאחרי חורבן ביהמ״ק, שהחורבן הי׳ רק בנוגע לגשמיות של המקדש ומשכן, ואילו בנוגע לרוחניות — שיהודי צריך להעמיד מקום להשראת השכינה, שהקב״ה יוכל לומר ״ושכנתי״[9] — לא שייך חורבן כלל; ענין זה ישנו תמיד.

ובימינו אלו — הרי זה הבית היהודי, שצריך להקימו ולבנותו באופן שהקב״ה יוכל לשרות בו, לא רק בשבת ויו״ט, אלא בכל יום ולילה במשך כל השנה.

ובכן: בבית יהודי — שהוא משכן להקב״ה — ישנם כל מיני תפקידים ועבודות שצריכים להיעשות בו, אבל, לפני שנגשים לעשות איזו עבודה, ורוצים שהעבודה תיעשה כרצון ה׳, עבודה קדושה — צריכה להיות הרחיצה מן הכיור וכנו: יש להעביר את האבק, הבוץ וכל הדברים הבלתי־נקיים וטהורים שיכולים להידבק מהרחוב, שישארו בחוץ ולא יכנסו לבית.

ובנוגע לעשיית הכיור וכנו — מספר הקב״ה בתורתו[7] שעשיית הכיור וכנו היתה מה״מראות״ שנשי ישראל התנדבו להקמת המשכן.

ומבאר רבינו הזקן[10], ש״מראה״ יש בו ב׳ ענינים: (א) ״שיכולין לראות עצמו״, (ב) ״וגם לראות מאחוריו״ (משא״כ ללא מראה, רואה האדם רק מה שלפניו, אבל לא מה שמאחוריו).

וכן הוא גם בעבודה הרוחנית של הנשמה, בנוגע לפעולת הכיור וכנו בבית יהודי — שכדי להבטיח שיהי׳ בית יפה וקדוש, צריכים לראות לא רק את המצב שבו נמצאים עכשיו, אלא צריכים לראות גם מאחור — כיצד הי׳ המצב אתמול ושלשום, הן כשהוא דורש תיקון, והן כשאפשר ללמוד הוראה מנסיון העבר, מהימים שמאחוריו, בנוגע להנהגת הבית מכאן ולהבא.

---

7) ראה תנחומא פקודי ט. פרש״י ויקהל לח, ח.

8) ראה גם תו״מ חל״ב ע׳ 186. וש״נ.

9) תרומה כה, ח.

10) תו״א מקץ לג, א.

ו. וענין זה — פעולת הכיור וכנו בתור הכנה הכי נחוצה שהבית היהודי יוכל להיות משכן אמיתי להקב״ה — קשור עם נשי ישראל, כפי שהי׳ במשכן הראשון, ומאז עד לדורנו זה וגם לאחרי כן:

כל אשה בישראל היא ״עקרת הבית״[11], שבה תלוי׳ הנהגת הבית היהודי, ועלי׳ להבטיח, הן בנוגע לעצמה והן בנוגע לבעל ולילדים, שכאשר נכנסים מהרחוב שבו מנשבות רוחות, לפעמים רוחות טובות, ולפעמים רוחות שעלולים לנשוב ולהביא ענינים בלתי מבורכים עבור יהודי — תהי׳ תחילה הרחיצה מהכיור וכנו לפני שפוסעים ונכנסים לתוך הבית, לענין שהוא יקר באמת.

ואז — לאחרי הרחיצה מהכיור וכנו — בטוחים שהבית יהי׳ ״משכן״, בית שעליו יאמר הקב״ה שמשרה שכינתו בו בכל השנה,

ויחד עם הקב״ה באים כל הברכות וההצלחות — כל הדברים הטובים והמבורכים שנותן לכל אחד ואחת, מקטן ועד גדול, שהבית יהי׳ מבורך בכל המצטרך, הן בגשמיות והן ברוחניות, הן בדברים הגשמיים והן בדברים הקשורים עם חיי הנשמה של כל איש ישראל.

ז. יעזור השי״ת לכל אחת מכן, בתוככי כלל ישראל, נשי ישראל וכל אחד מישראל, למלא העבודה הכי חשובה — להבדיל את הרחוב מן הבית היהודי, ואז נזכה כולנו לברכתו של הקב״ה, שישרה בכל אחד ואחת במשך כל השנה, ויתן ברכתו והצלחתו, שתהי׳ שנה בריאה ושנה שמחה, בגשמיות וברוחניות.

*

ח. אודה לכן מאד, אם תמסרו דברים הנ״ל להנציגות שאינן נמצאות פה, ובכלל לנשי ישראל שתפגשו.

וכאשר יהודי מוסר דבר־תורה מתוך חיות ורגש (״מיט אַ האַרציקייט״), אזי מובטח לו שהדברים לא רק ישמעו (״געהערט ווערן״), אלא גם יקלטו (״דערהערט ווערן״)[12], ויפעלו פעולתם — שיבואו הדברים במעשה בפועל.

ובודאי תעשו זאת מתוך שמחה, בריאות נכונה ומצב רוח טוב.

*

11) ראה ב״ר פע״א, ב. זח״א קנד, א. אוה״ת נ״ך ח״ב ע׳ תתעא. ע׳ תתנח ואילך.

12) ראה סה״ש תש״ח ע׳ 225. וש״נ.

יעזור השי"ת שה"קאָנווענשאָן" יהי' בהצלחה רבה, ותקחו את ההתעוררות — "רשימו" מה"קאָנווענשאָן" — הביתה ולכל הסביבה, על מנת לעשות מכל העולם "בית מקדש" גדול שבו ישרה הקב"ה שכינתו, בקרוב ממש, בביאת משיח צדקנו אמן.